

בס"ד. משיחות ש"פ נשא, י"ב סיון ה'תנשא.

— התועדויות א' וב' * —

ע"י לימוד התורה, ולא עוד אלא שע"ז נעשית גם ההתנשאות דכל הגוף (ועד להרגל), היינו, שגם עבודתו בעולם (הן בקיום המצוות והן בעניני הרשות באופן ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים"⁶ ו"בכל דרכיך דעהו"⁷) היא באופן של התנשאות.

ויש לומר שענין זה מרומז בדיוק הלשון "נשא את ראש בני גרשון גם הם", "כמו שצויתך על בני קהת"⁸ — שע"י הנשיאת ראש דבני קהת, נושאי הארון, שזהו"ע דלימוד התורה⁹, נעשית גם ההתנשאות דבני גרשון, נושאי היריעות וכו', שקשור עם שאר עניני העבודה, כולל גם בירור העולם.

ועד"ז מודגשת השייכות למ"ת בהתחלת הלימוד דפרקי אבות ביום השבת שלאחרי זמן מ"ת¹⁰:

נוסף על לימוד מסכת אבות בשבתות שבין פסח לעצרת, הכנה לזמן מ"ת, מתחילים עוה"פ לימוד מסכת אבות בשבת שלאחרי זמן מ"ת, תוצאה מזמן מ"ת — "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו' והעמידו תלמידים הרבה", הדגשת

א. שייכותו של יום הש"ק זה ל"זמן מתן תורתנו" מודגשת בכמה ענינים:

לכל לראש — להיותו יום השבת הראשון שלאחרי זמן מ"ת², שבו נעשה העילוי והשלמות ("ויכולו"³) דזמן מ"ת, ובפרט שיום השבת שלאחרי זמן מ"ת הוא ב"ימי התשלומין" (תשלומין גם מלשון שלימות⁴) דזמן מ"ת. והדגשה יתירה בקביעות שנה זו, שזמן מ"ת חל ביום ראשון בשבוע, ויום השבת שלאחריה הוא י"ב סיון — שכיון שסיום וחזתם ("הכל הולך אחר החיתום"⁵) ימי התשלומין חל ביום השבת, נעשה בו העילוי והשלמות דזמן מ"ת ודכל ימי התשלומין שלו.

ושייכות זו מודגשת גם בפרשת השבוע — פרשת נשא:

"נשא את ראש" — שעיקר ושלימות הענין דנשיאת ראש בעבודת האדם היא

(* לפני השקיעה היתה התועדות (נוספת) פתאומית. — כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה, וצוה לנגן "בני היכלא". לאחרי השיחה הראשונה צוה לנגן (עשרת) ניגוני רבותינו נשיאנו. ובסיום ההתועדות (לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה) חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א מ"כוס של ברכה" (וראה לקמן סי"ג). הו"ל.

(1) נוסף על השייכות הכללית דיום השבת למתן-תורה — כמאד"ל (שבת פו, ב) "דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל" (וראה תו"א יתרו ע, ג. ויקהל פה, א ואילך. ובכ"מ).

(2) מעלת השבת שלאחרי מ"ת לגבי השבת דמ"ת עצמו — ראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 49 ואילך.

(3) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, א. אוה"ת עה"פ. ועוד.

(4) ראה לקו"ת ראה ל, רע"ג. ובכ"מ.

(5) ברכות יב, א.

(6) אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

(7) משלי ג, ו. וראה רמב"ם שם. שו"ע אדה"ז אור"ח סקנ"ז ס"ב.

(8) פרש"י עה"פ.

(9) "לפי שהי' קהת טוען הארון ששם התורה הקדימו הכתוב לגרשון, שבתחלה אמר נשא את ראש בני קהת, ואח"כ אמר נשא את בני גרשון וגו'" (במדב"ר ריש פרשתנו).

(10) כמ"ש רבינו הוקן בסידורו ש"ש נוהגין כן כל שבתות הקיץ. — וכ"ה מנהג חב"ד, כמודגש מרבתינו נשיאנו שכו"כ מאמרי דא"ח בשבתות הקיץ מתחילים במאמר המשנה בפרקי אבות שלומדים באותו שבת.

צריך לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה, שיהיו דברי תורה חזשים עליך כאילו היום ניתנו".

וההסברה בזה – שכן היא המציאות באמת¹⁷, שבכל יום מתחדש הענין דמ"ת ע"י הקב"ה, כמודגש בנוסח ברכת התורה: "נותן התורה" לשון הוה¹⁸, ע"ד ובדוגמת (ובמכ"ש וק"ו) התחדשות הבריאה בכל יום¹⁹, כמ"ש²⁰ "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", ועאכו"כ²¹ בנוגע להתחדשות דתנינת התורה, דכיון שבריאת העולם היא ע"י התורה, כמאמר²² "אסתכל באורייתא וברא עלמא", צ"ל תחילה התחדשות בתורה, ועי"ז נעשית גם התחדשות הבריאה.

וכללות ההתחדשות דמ"ת על כל השנה כולה נעשית בזמן מ"ה, ומהתחדשות כללית זו נמשכת ההתחדשות הפרטית בכל יום – כמו בהתחדשות הבריאה, שבראש השנה נעשית כללות התחדשות הבריאה על כל השנה כולה, ומהתחדשות כללית זו נמשכת ההתחדשות הפרטית בכל יום.

ומזה מובן גם בנוגע להתחדשות דתורה אצל האדם, "שיהיו דברי תורה חזשים עליך כאילו היום ניתנו", שלימוד התורה יהי מתוך חיות ותענוג ("לא יהי בעיניך כדיוטגמא ישנה כו' אלא כחדשה

הענין דתנינת התורה ולימודה ע"י כאו"א מישראל עד סוף כל הדורות.

ובהמשך הפרק עד לסיומו וחותרו מודגשת גם הפעולה דקבלת ולימוד התורה גם בנוגע לעבודה דבירור העולם – "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים"¹¹, ו"על שלשה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום"¹².

ומזה מובן שמזמן מ"ת וימי התשלומין עד לסיומם וחותרם בשבת פרשת נשא, – שאז מתחדש כללות הענין דמ"ת ככפעם הראשונה, ובאופן של הוספה משנה לשנה¹³ – צ"ל אצל כאו"א מישראל התחדשות והוספה בכל עניני תומ"צ, כג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד, כמרומו בלשון הכתוב¹⁴ "בחודש השלישי", שבשלושת הקוין דתורה עבודה וגמ"ח ("שלישי") צ"ל התחדשות ("חודש"), ועי"ז נעשית גם התחדשות בעמידת וקיום העולם בזמן מ"ת (כדרשת חז"ל¹⁵ "מאי דכתיב¹⁶ ארץ יראה ושקטה .. בתחילה יראה ולבסוף שקטה .. שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין").

ב. וביאור הענין:

על הפסוק¹⁴ "בחודש השלישי גו' ביום הזה גו'", מפרש רש"י "לא הי'

17 דאל"כ לא היתה תורת-אמת מצווה לאדם שיהיו דברי תורה חזשים עליו כאילו היום ניתנו.

18 של"ה כה, א. לקו"ת תוריע כג, א. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א ע' קעה. וש"נ.

19 בהבא לקמן – ראה גם ד"ה אנכי ה' אלקיך תשמ"ט פ"ב (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קעה) ואילך, ובהנסמן שם.

20 נוסח ברכת יוצר.

21 להעיר מהשקו"ט כזה בסה"מ תש"ה ע' 185 ואילך. ואכ"מ.

22 זהר ח"א קלד, סע"א. ח"ב קסא, רע"ב. ח"ג קעה, א.

11 משנה ב.

12 משנה יח.

13 ע"ד המבואר בתיא אגה"ק (ס"ד) בנוגע לר"ה ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר .. אור חדש ומחודש .. עליון יותר שלא הוי מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה", ומזה מובן גם בנוגע לזמן מ"ת (ובמכ"ש וק"ו, כיון שההתחדשות בעולם נעשית ע"י ההתחדשות בתורה, כדלקמן ס"ב).

14 יתרו יט, א.

15 שבת פח, א. וש"נ.

16 תהלים ע, ט.

כמארז"ל²⁵ "אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמר למשה מסיני" – ה"ז באופן שבמ"ת ניתנו בעיקר כללי התורה, ומהם ועל ידם צריכים לגלות ולהוציא ריבוי פרטי הענינים שבתורה, ועד שפרט זה שנתגלה ע"י תלמיד ותיק הוא חידוש שלו ("תלמיד ותיק עתיד לחדש"), שנקרא על שמו²⁶, ונאמר בשם אומר²⁷.

ועוד והוא העיקר – שבמ"ת ניתנו גם עניני התורה שיתגלו לעתיד לבוא, תורתו של משיח שילמד את כל העם²⁸ (שהרי מ"ת הו"ע חד-פעמי, ולא יהי עוד הפעם מ"ת²⁹), אלא שענינים אלה הם בהעלם, ועד כדי כך, שהתגלותם לעתיד לבוא היא בבחינת "תורה חדשה שאינה יכולה להתגלות ע"י מקבלי התורה, תלמיד ותיק, כי אם ע"י נותן התורה") מאתי תצא³⁰, שהיא באיך ערוך לגמרי לתורה שמתגלית בזמן הזה ע"י מקבלי התורה, כמארז"ל³¹ "תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח".

וע"י החידוש בתורה ("תורה חדשה מאתי תצא") נעשה חידוש גם בעולם – "השמים החדשים והארץ החדשה

שהכל רצין לקראתה"²³) – שהנתינת-כח להתחדשות החיות והתענוג בתורה בכל יום, היא, מהתחדשות החיות והתענוג בתורה בזמן מ"ת.

ג. וצריך להבין תוכן ההתחדשות דמ"ת בשבת שלאחרי זמן מ"ת:

ע"פ האמור לעיל ישנם ב' ענינים בהתחדשות דמ"ת: (א) כללות ההתחדשות דמ"ת שנעשה בזמן מ"ת, (ב) ההתחדשות הפרטית דמ"ת בכל יום שנמשכת מההתחדשות הכללית בזמן מ"ת.

אבל, מהדגשת הענין דמ"ת בשבת שלאחרי מ"ת (בפרשת השבוע ובפרקי אבות, כנ"ל ס"א), משמע, שבשבת שלאחרי מ"ת יש חידוש נוסף בכללות הענין דמ"ת שלכן: (א) קורין בו "נשא את ראש" – נשיאת ראש בערך (לשלימות ה)התחדשות שבזמן מ"ת, (ב) ועד שמתחילים עוה"פ "משה קיבל תורה מסיני" – מ"ת חדש בערך להתחדשות שבזמן מ"ת.

וצריך להבין: מהו החידוש הנוסף (מלבד ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת וההתחדשות הפרטית שבכל יום) שנעשה בשבת שלאחרי זמן מ"ת, שבגלל זה מדגישים בו ביותר הענין דמ"ת?

ד. ויש לבאר זה בהקדם ענין נוסף בהתחדשות דמ"ת – חידוש (לא רק התחדשות) בתורה עצמה:

ידוע²⁴ שאף שבמ"ת ניתנו כל עניני התורה כולה, לא רק עשרת הדברות, אלא גם תורה שבכתב כולה, ביחד עם פירושה בתורה שבעל פה כולה, כולל גם כל עניני התורה שנתגלו ונתחדשו במשך כל הדורות עד לדורנו זה,

23) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב.
24) ראה לקושי ח"ט ע' 252 ואילך. וש"נ.

25) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ועוד.
26) נוסף לכך שע"י הלימוד כשלעצמו (גם ללא חידוש) נקראת "תורתו", "נקראת על שמו" (ראה קידושין לב, ריש ע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א).
27) להעיר ש"האומר דבר בשם אומר" הוא מהדברים שהתורה נקנית בהם (אבות פ"ו מ"ן). וראה לקמן ס"ה.
28) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. ועוד.
לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.
29) המשך תרס"ו ע' כג. ועוד.
30) ראה ישעי נא, ד: "כי תורה מאתי תצא", וביק"ר פ"ג, ג: "תורה חדשה מאתי תצא, חידוש תורה מאתי תצא" – נתבאר בארוכה בשיחת יום ב' דהג השבועות (לעיל ע' 278 ואילך).
31) קה"ק פי"א, ח.

כיון שגם הגאולה בתורה אינה בשלימותה, שהרי גם לאחר שה"תלמיד ותיק" (שבכל הדורות) מגלה ומחדש ענין פרי בתורה ישנם עוד ריבוי ענינים ש"כבושים בגולה".

ושלימות הגאולה בתורה, כשיתגלו כל הענינים שבתורה, היא, ע"י הקב"ה – "תורה חדשה (שהתגלותה אינה אלא ע"י הקב"ה) מאתי תצא", היינו, שגם הגילוי ("תצא") הוא בכחו של הקב"ה ("מאתי"), שלכן יהי הגילוי בתכלית השלימות (שלא ישאר שום ענין בהעלם), כמ"ש "ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך"³⁹, "כולם ידעו אותי"⁴⁰.

ועי"ז נעשית גם ה"גאולה לעולם" בתכלית השלימות:

"עולם" הוא מלשון העלם⁴¹, ע"ש ההעלם וההסתר של החיות האלקי שבעולם, היינו, שהחיות האלקי הוא בבחינת גלות. וה"גאולה לעולם" היא שמתבטל לגמרי ההעלם וההסתר ומתגלה החיות האלקי שבעולם.

ועוד ועיקר, "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" – לא רק התחדשות דשמים וארץ שנבראו בששת ימי בראשית (כבזמן מ"ת, שנעשה קיום ועמידת העולם באופן ד"ארץ יראה ושקטה"⁴²), אלא שמים חדשים וארץ חדשה, (שעיקר)החידוש בהם הוא בהתגלות ד"אני עושה", שהכח האלקי שמהווה את השמים וארץ

אשר אני עושה"³² ("אני עושה" דייקא, ע"ד "מאתי תצא").

כלומר, נוסף על ענין ההתחדשות (הן ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת והן ההתחדשות הפרטית בכל יום) שפירושה שאותו ענין שכבר נמשך בגילוי בפעם הראשונה מתחדש משרשו ומקורו עוד הפעם (באופן נעלה יותר), ישנו גם ענין של חידוש, שניתוסף דבר חדש שעד עתה לא נמשך בגילוי – הן בתורה, "תורה חדשה", ועי"ז גם בעולם, "שמים חדשים וארץ חדשה".

ה. וביאור הענין:

אמרו חז"ל³³ "כל האומר דבר בשם אומרו (אמירה שמדגישה החידוש ד"אומרו") מביא גאולה לעולם", והסברה בזה, שהחידוש בתורה ש"מחדשים ומגלים תעלומות חכמה שהיו כבושים "בגולה" עד עתה"³⁴ הו"ע של גאולה (יציאה מהגלות) בתורה עצמה³⁵, ועי" הגאולה בתורה "מביא גאולה (גם) לעולם".

אמנם, גאולה זו היא עדיין בזמן ומצב הגלות, כהגאולה דפורים [שממנה הראי" ש"האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" – "שנאמר"³⁶ ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי"] ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"³⁷ (אלא שע"ז מזרזים וממהרים ומביאים את הגאולה האמיתית והשלימה³⁸), וטעם הדבר –

(32) ישע"י טו, כב.

(33) אבות שם.

(34) תניא אגה"ק סכ"ו (קמה, א).

(35) ועד לגאולה דהקב"ה כביכול, כדאיתא בגמרא (ברכות ח, רע"א) "כל העוסק בתורה אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו פדאני כו" (אגה"ק שם).

(36) אסתר ב, כב.

(37) מגילה יד, א.

(38) ובפרט שכל עניני גאולה קשורים זב"ז – "שם גאולה עלה" (פרש"י שם יז, ב).

(39) ישע"י ל, כ.

(40) ירמ"י לא, לג.

(41) לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(42) ודוגמתו בזמן מ"ת בכל שנה – שע"י

ההתחדשות דתורה נעשה קיום ועמידה להתחדשות העולם, הן ההתחדשות הכללית בר"ה (ע"י ההתחדשות הכללית בזמן מ"ת) והן ההתחדשות הפרטית בכל יום (ע"י ההתחדשות הפרטית דמ"ת בכל יום).

ונגלה⁵¹ כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וגו'⁵².

ו. ויש לומר, שהחידוש ד"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" לגבי התחדשות (קיום ועמידת) העולם בזמן מ"ת הוא בהתאם (ונעשה ע"י) להחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא" לגבי זמן מ"ת:

בזמן מ"ת, כיון שהחלק העיקרי דתורה (שיתגלה לעתיד לבוא) הי' בעולם, היתה גם התגלות אלקות בעולם (שע"י"ז נעשה קיום ועמידת העולם) באופן שהחלק העיקרי – כח העצמות שעל ידו נעשית ההתהוות מאין ליש – נשאר בעולם⁵³, ולכן, אף שבמ"ת בטלה

מאין ליש באופן של ריחוק והבדלה ואינו מתגלה בהם (בענינים ובמעלתם)⁴³, יהי' בגילוי ממש, שיהי' נראה בגלוי בשמים וארץ הכח האלקי שמהווה אותם מאין ליש⁴⁴ – כח העצמות, "אני (דייקא) עושה", "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה .. (ש)הוא לבדו בכחו וביכולתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש"⁴⁵, שלכן יהי' העולם כולו דירה לו ית'⁴⁶, דירה לעצמותו, בדוגמת דירת האדם שבה מתגלה בכל עצמותו⁴⁷, ועד (בזמנים מיוחדים) בלי שום לבוש⁴⁸, ודוגמתו לעתיד לבוא, "כדכתיב ולא יכנף עוד מוריך, פי' שלא יתכסה ממך בכנף ולבוש", "אור ה' הנגלה לעתיד בלי שום לבוש" (כפי ש"כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב⁴⁹ אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו"), "ומיתרון ההארה לישראל⁵⁰ יגי' חושך האומות גם כן ..

דקרבות שנתפרש בתורה ענינים ומעלתם גם לפני מ"ת*). אף שזה היפך הצניעות** – די"ל שבוה מרומם שתכלית השלימות להתגלות אלקות בעולם שנעשה חפצא דקדושה הוא בישראל דוקא, ככמילה דאברהם***, "בריתי בכשרכם לכרית עולם".

ואולי י"ל, שבוה מרומם גם גילוי כח העצמות שעל ידו נעשית התהוות היש מאין, שדוגמתו בהארם למטה כח ההולדה (בכח הא"ס), שהוא דוגמת התהוות יש מאין, שהמשכחו והתגלותו בהחפצא דמצות מילה.

(51) ישעי' מ, ה.

(52) תניא שם.

(53) ועצ"ע אם במ"ת נתגלה לפי שעה גם כח העצמות שבהתהוות היש מאין, או שכח העצמות שבהתהוות יתגלה רק לעתיד לבוא. ואכ"מ.

(* כמו הקרבן דהבל, כמ"ש "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו", "יירדה אש ולחכה מנחתו" (בראשית ד, ד ובפרש"י), וכן הקרבן דנח, כמ"ש "ויירח ה' את ריח הניחוח וגו' עוד כל ימי הארץ גו' לא ישבותו" (נח ח, כא-כב), ועד"ז הקרבנות **דאברהם** (לך לך יב, ז, יג, ד, יח), וכיון שכל ענין הקרבן הוא **שמשנתה מציאותו** להיות עולה לה', מסתבר לומר, שגם בקרבנות שלפני מ"ת ישנו הגדר דחפצא דקדושה. ועצ"ע.

(**) ולהעיר מגודל הזהירות דאברהם בענין הצניעות, כמ"ש "הנה נא ידעתי גו'", "עד עכשיו לא הכיר בה מתוך צניעות שבשמיים" (לך לך יב, יא ובפרש"י).

(***) משא"כ מילת אליעזר עבד אברהם (ועפ"ז יומתק שלא השיבנו במילתו הוא).

(43) ראה קונטרס משיחות ש"פ בהר"ב ס"ה (לעיל ע' 232). וש"נ.

(44) ועי"ז ניתוסף יותר גם בהענין ד"שקטה" לאמיתתו ובשלימותו (ראה ד"ה אנכי הנ"ל פ"ה (סה"מ שם ע' קעט)).

(45) תניא אגה"ק ס"כ.

(46) תנחומא פרשתנו טז. ועוד. תניא פל"ו. ובכ"מ.

(47) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ. (48) אפילו לא הלבוש המוכרח לכסות כר' שלא יהי' לבו רואה כר' (ראה כתובות מח, א. שו"ע אה"ע סו"ס עו). – וראה הערה 50.

(49) ואתחנן ד, לה. ובפרש"י: "פתח להם שבעה רקיעים כר' וראו הניחוח יחידו כו'" (נתבאר בארוכה בלקו"ש חכ"ד ע' 36 ואילך). וראה לקמן הערה 53.

(50) כר', בישראל – מציאותם גופא הוא (כביכול) העצמות, משא"כ כח העצמות שבעולם – הי"ז רק העצמות הוא המהווה אותם ומבלעדו אין שום מציאות כלל וכלל (ראה לקו"ש ח"ב ע' 75. וש"נ).

ועפ"ז יש להוסיף בהטעם שאברהם אמר לאליעזר "שים נא ירך תחת ריכך", "לפי שהנשבע צריך שטול בירו חפץ של מצוה" (חיי"ש כד, ב, ובפרש"י), נקיטת חפץ דמיליה דוקא (ולא בחפצא

מקבלי התורה (תלמיד ותיק) במשך כל השנה, והן (ובעיקר) בנוגע לחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא" שיתגלה ע"י נותן התורה, וכתוצאה מזה גם החידוש בעולם, "השמים החדשים והארץ החדשה", שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא"⁵⁷, זמנם כל השנה כולה.

וענין זה מודגש בעניני התורה שקורין ולומדים בשבת שלאחרי זמן מ"ת, הן בפרשת השבוע (כדלקמן ס"ח), והן בפרקי אבות (כדלקמן ס"א).

ח. פרשת השבוע – פרשת נשא:

התחלת (וראש) הפרשה היא "נשא את ראש", ש"ראש" ענינו לימוד התורה, ו"נשא את ראש" (התנשאות ורוממות בה"ראש") ענינו לימוד התורה הוא מתוך תענוג (שלמעלה מהמוחין, ועד שאין למעלה מעונג⁵⁸), שע"י ניתוסף עליו גדול יותר בלימוד התורה ("ראש"), ועד לחידוש בתורה, ועוד ועיקר – שלימות הענין הדוספה וחידוש בתורה ("נשא את ראש") לעתיד לבוא, כש"תורה חדשה מאתי תצא", טעמי תורה, בחי' התענוג שבתורה.

ויש להוסיף, שאף שבהמשך הכתוב נאמר "נשא את ראש בני גרשון גם הם גו", ששייך לשבט לוי דוקא, הרי, לעתיד לבוא יהי ענין זה אצל כל בני, כפס"ד הרמב"ם⁵⁹ "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש .. אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' .. ופרק מעל צוארו עול חשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם, ה"ז נתקדש קדש קדשים", ולעתיד לבוא יהי כן מעמדם

הגזירה ונעשה החיבור בין העליונים לתחתונים, שעליונים ירדו לתחתונים ותחתונים עלו לעליונים⁵⁴, מ"מ, גם לאחרי החיבור נשאר החילוק דעליונים ותחתונים, היינו, שגדר העולם נשאר "תחתון במדרגה .. בענין הסתר אורו ית"⁵², כיון שעיקרו (כח העצמות) נשאר בהעלם⁵⁵.

ולעתיד לבוא, כיון שיתגלה גם החלק העיקרי שבתורה, "תורה חדשה מאתי תצא", תהי' גם התגלות אלקות בעולם בתכלית השלימות, ללא הסתר כלל, כמ"ש "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", שיראו בגלוי שהמציאות ד"כל בשר" היא הכח האלקי שמהוה אותו מאין ליש, כח העצמות, ובמילא אין חילוק בין עליון לתחתון, כיון שענינם אחד, ובלשון הידוע⁵⁶ שמציאותו של היש הנברא היא המציאות דיש האמיתית.

ז. עפ"י יש לבאר החידוש שנוסף בשבת שלאחרי מ"ת גם לגבי ההתחדשות שבזמן מ"ת:

ובהקדמה – שאף שבהתחדשות דנתינת התורה בזמן מ"ת בכל שנה נכלל גם החידוש בתורה, כמו שבמ"ת בפעם הראשונה כלולים כל עניני התורה (הן החידושים שמתגלים ע"י תלמיד ותיק שבכל הדורות, והן החידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא"), יש לומר, שבפרטיות יותר מודגש החידוש בתורה בשבת שלאחרי זמן מ"ת, הן בנוגע לחידושים שיתגלו ע"י

54 תנחומא ורא טו. שמו"ר פ"ב, ג. ועוד.

55 ועפ"י יש לבאר עוד טעם שלא נאמר במ"ת "אנכי ה' אלקיך אשר בראתי שמים וארץ" (כהשאלה הידועה דגדולי ישראל שהובאה ונתבארה בכמה מאמרי חסידות – נסמן בשה"מ מלוקט שבעה"ה 19) – כיון שכח התהוות הבריאה מאין ליש נשאר בהעלם (גם) לאחרי מ"ת.

56 ראה ביהו"ז לאדהאמ"צ בשלח מג, ג.

ובכ"מ.

57 נוסח "אני מאמין" הנדפס בסידורים וכו'. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

58 ספר יצירה פ"ב מ"ד.

59 הל' שמיטה ויובל בסופן.

בתכלית השלימות) – מרומז בפרשת נשא:

בהתחלת הפרשה מדובר אודות המנין דבני גרשון ובני מררי "לראות כמה יש שהגיעו לכלל עבודה"⁸, "לעבוד ולמשא"⁶³, "עבודת משא"⁶⁴, נשיאת היריעות והקרשים כו' בעת המסעות במדבר⁶⁵; ובסיום הפרשה מדובר אודות שלימות המשכן עצמו, "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן גו"⁶⁶, ובהמשך לזה חנוכת המזבח, "זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו"⁶⁷, "זאת חנוכת המזבח אחרי המשח אותו"⁶⁸.

ויש לומר, שהשלימות דחנוכת המשכן ונשיאתו בעת המסעות במדבר לפרשת נשא, היא, ע"ד ובדוגמת נתינת התורה במדבר דוקא⁶⁹, "ארץ גו' לא ישב אדם שם"⁷⁰, כדי שגם ה"מדבר", תחתון שאין תחתון למטה ממנו, יהי משכן ומכון (דירה) לשבתו ית'⁷¹, ועד"ז בנדוד, שהעילוי ד"נשא את ראש" (השלימות דתורה) נמשך וחודר בעולם,

ומצבם של כל בני", כפס"ד הרמב"ם בסיום וחותם ספרו ש"באותו הזמן .. לא יהי עסק כל העולם (ועאכו"כ בני") אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו כל ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם כו".

וענין זה מודגש גם בפרשת נזיר שבהמשך פרשת נשא:

בדיני נזירות מודגש הענין ד"אחכה לו בכל יום שיבוא" ע"פ הלכה: "האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא בו .. אסור לעולם"⁶⁰, כיון שכל יום הוא בגדר "יום שכן דוד בא בו", בלשון הוה, "הנה" ⁶¹ זה (המלך המשיח) בא"⁶².

ומזה מובן שגם הענין ד"תורה חדשה מאתי תצא" ("נשא את ראש" בתכלית השלימות לאחר הקדמת הפרישות מעניני העולם (נזירות) בתכלית השלימות) אינו בגדר עתיד ("תצא", בלשון עתיד), אלא בגדר הוה ("תורה חדשה מאתי יוצאת"), ועד שברגע שלאח"ז נעשה כבר בגדר עבר ("תורה חדשה מאתי יצאה").

ט. וגם החידוש בעולם, "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" (שנעשה ע"י החידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא", "נשא את ראש"

60) רמב"ם הל' נזירות פ"ד הי"א (מעירובין מג, ב).

61) שה"ש ב, ה ובשהש"ר עה"פ.

62) להעיר מהשלימות דודד מלכא משיחא לשמואל ש"נזיר עולם הי" (רמב"ם שם פ"ג הט"ז) – עליו התפלה חנה בנבואתה "יתן עח למלכו וירם קרן משיחו" * (ש"א ב, יו"ד), דקא על דוד מלכא משיחא ** שנמשח ע"י שמואל (מפרשים עה"פ).

* ולהעיר שבלקו"ת פרשתנו (כה, ב ואילך) ישנו ד"ה ה' יחתו מריביו וגו', ובו מבואר כל הפסוק עד "יתן עח למלכו גו'".

** ובביאור הגר"א: "יתן עח למלכו זה משיח ** וירם קרן משיחו זה משיח בן דוד".

63) ד, כד.

64) שם, מז.

65) ועד"ז בהמשך הפרשה ע"ד העגלות

שהביאו נשיאי ישראל בחנוכת המשכן והמזבח, "קח מאתם גו' ונתתה אותם אל הלויים איש כפי עבודתו .. שתי העגלות .. לבני גרשון .. ארבע העגלות .. לבני מררי", "שהי משא בני גרשון קל משל מררי שהיו נושאים הקרשים והעמודים והאדנים" (ו, ה"ח ובפרש"י).

66) ז, א.

67) שם, פד.

68) שם, פח.

69) עירובין נז, א. ועוד. וראה בארוכה קונטרס משיחות ש"פ הור"ב (לעיל ע' 229 ואילך).

70) ירמ"ב, ב, ו.

71) ראה לקו"ת ריש פרשתנו: "שרש טעם

נסיעתם במדבר עם המשכן וכליו הי' כדי להכניע כח יניקת החיצונים ששרש יניקתם הוא במדבר דוקא .. ע"י גילוי אלקות שהי' במשכן כשנשאו אותו במדבר ממילא נכנעו כו'". וראה לקמן הערה 81.

עושה", שעיקר החידוש הוא בהתגלות ד"אני עושה" (כנ"ל ס"ה).

י. ויש להוסיף, שבפרשת נשא מרומזת גם דרך העבודה שעל ידה באים להחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא" (ועי"ז גם "השמים החדשים והארץ החדשה") בימות המשיח:

ובהקדם הידוע שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, כמרומז בפסוק⁸² "דרך כוכב מיעקב", שקאי על דוד מלכא משיחא⁸³, וקאי גם על כאו"א מישראל⁸⁴, כיון שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח⁸⁵ – בחי' היחידה, שהיא ניצוץ מבחי' היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו⁸⁶, ולכן, ע"י גילוי בחי' היחידה שבכאו"א מישראל מזוים וממהרים ופועלים הגילוי דבחי' יחידה הכללית בביאת משיח צדקנו, שאז יהי' הגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא", פנימיות התורה, בחי' היחידה שבתורה⁸⁷, ועי"ז גם "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", גילוי בחי' היחידה בכל העולם כולו, "יחידו"⁸⁸ של עולם⁸⁹.

זהו תוכן הענין דעשיית המשכן לאחרי ובהמשך למ"ת, כדי שהגילוי דמ"ת יומשך ויחדור בעולם⁹².

וענין זה יהי' בתכלית השלימות לעתיד לבוא – בחנוכת ביהמ"ק השלישי, "מקדש"⁷³ אדניי כוננו ידך"⁷⁴, שאז יתגלה הענין ד"בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"⁷⁵ (כמ"ש בסיום וחותם קריאת עשה"ד בזמן מ"ת) בכל העולם כולו ("בכל מקום" כפשוטו), היינו, שהשלימות דביהמ"ק – ש"שם ניתן רשות לכהנים להזכיר שם המפורש בנשיאת כפים"⁷⁶, כמ"ש בפרשתנו⁷⁷ "ושמו את שמי", "יברכום בשם המפורש"⁷⁸ – תתגלה ותחדור בכל העולם כולו, כמ"ש⁷⁹ "ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד", "כשם שאני נכתב כך אני נקרא"⁸⁰, כיון שהעולם כולו יהי' דירה לו ית' (בדוגמת המשכן והמקדש)⁸¹.

וכללות הענין דדירה לו ית' בתחתונים, שהעולם נעשה דירה לעצמותו, ע"י התגלות כח העצמות שמהוה מאין ליש – הו"ע ד"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני

(72) ראה לקו"ש חכ"א ע' 150 ואילך. וש"נ.

(73) בשלח טו, יז.

(74) להעיר מהשייכות ד"כוננו ידך", ג' ידות, לג' אופני העבודה דקתה גרשון ומרי (לקו"ת פרשתנו כא, ב ואילך), שהם כנגד ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד.

(75) יתרו כ, כא.

(76) פרש"י עה"פ.

(77) ו, כז.

(78) פרש"י עה"פ.

(79) זכרי' יד, ט.

(80) ראה פסחים נ, א. וש"נ.

(81) ועד"ז בנוגע לנשיאת המשכן בעת המסעות במדבר – כמבואר בלקו"ת שם ש"תועלת הכנעה זו היתה ענין הכנה לע"ל שיוכל להיות גילוי אלקות בעולם השפל שלנו, כמ"ש ונגלה כבוד ה' וגו' .. שיתגלה כבוד ה' שהוא בחי' גילוי עצמיות אלקות .. לא יסתיי שום הסתר כלל, ויהי' גילוי אלקות גם בעשי' עד שיראו כל בשר כו"ן.

(82) בלק כד, יז.

(83) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה.

(84) ירושלמי מע"ש פ"ד ה"ו.

(85) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה לקו"ש ח"ב ע' 599, 692. ועוד.

(86) רמ"ז לוח"ב מ, ב. ולוח"ב רס, ב. ועוד.

(87) ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות.

(88) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.

(89) יש לומר, שגם המשכת גילוי בחי' היחידה בעולם מרומזת בשם "כוכב" (שמו של משיח, ושמו כ"ב, כ"ו הוא הגימטריא דשם הוי", מלשון מהוה (זח"ג רנו, סע"ב. ועוד), וכ"ב הם כ"ב אותיות התורה שעל ידם נעשית ההתהוות, כמ"ש (נחמ" ט, ה) "ואתה מחי' את כולם", "א"ת מחי' אלא מהוה, דהיינו יש מאין, ואתה הן בחי' האותיות מאל"ף ועד תי"ו, והה"א היא ה' מוצאות הפה מקור האותיות"

בעבודת ה', שבעת קני המנורה⁹³, מ"מ, מתאחדים כולם בהארתם "אל מול פני המנורה", ובהיותם "מקשה זהב" ("מנורת זהב כולה"⁹⁴), וכאמור, ההתאחדות האמיתית דכל בני"י היא מצד עצם הנשמה, בחי' היחידה.

זאת ועוד:

בהמשך והסמיכות דפרשת המנורה לפרשת הנשיאים⁹⁵ מודגשת מעלת שבט לוי על כל י"ב השבטים, כפירוש רש"י "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו כשלא הי' עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות", וביחד עם זה, כיון שבאים בהמשך ובסמיכות זל"ז מודגשת גם השייכות שביניהם⁹⁶. והתיווך בזה – שמעלת שבט לוי נמשכת וחודרת אצל ואת כל בני"י⁹⁷, כפס"ד הרמב"ם "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש .. כמו שזכה לכהנים ללויים".

93 ראה לקו"ת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.

94 זכר"ד, ב.

95 ומודגש במיוחד בהקריאה דימי חנוכה, שלאחרי שמוסיימים "זאת חנוכת המזבח גו'" ממשכיך וקורין גם "בהעלותך את הנרות גו' כן עשה את המנורה" (ש"ע או"ח ר"ס תרפד), ועד"ז באמירת פרשת הנשיאים בהתחלת חודש ניסן, ש"נהגין מר"ח ואליך לקרות פרשת הנשיא שהקריב בו ביום, וביום י"ג פ' בהעלותך עד כן עשה את המנורה, שהוא כנגד שבט לוי" (ש"ע אה"ז או"ח סתכ"ט סט"ו).

96 ומודגש ביותר לעית דלכוא – שיתוסף גם "שער לוי אחר" (יחזקאל מה, לא), "עתידה ארץ ישראל שתתחלק ל"ג שבטים" (ב"ב קכב, א). – ולהעיר שמספר י"ג (שורמוז ל"ג מדה"ר שלמעלה מהשתלשלות) בנימטריא "אחד".

97 ו"ל שמרומז בלשון רש"י "שאתה (אהרן, נשיא שבט לוי) מדליק ומטיב את הנרות", ז' הנרות דכללות בני"י.

ויש לומר, שענין זה מרומז בהתחלת וסיום פרשת נשא:

בהתחלת פרשת נשא – בהמנין דבני"י נשא את ראש בני גרשון גם הם גו", ששייך גם להמנין דכל בני"י כפי שהם בדרגת שבט לוי, כפס"ד הרמב"ם "לא שבט לוי בלבד אלא כו' כל איש ואיש כו'" (כנ"ל ס"ח), כו, מנין בני"י הוא מצד ההתקשרות העצמית עם הקב"ה ("מתוך חיבתך לפניו מונה אותם כל שעה"⁹⁸) שהיא בשוה אצל כל בני"י (שלכן הגדול במדרגה אינה נחשב יותר מא' והקטן במדרגה אינו נחשב פחות מא') – מצד עצם נשמתם, בחי' היחידה.

ובסיום פרשת נשא – בהתאחדותם של כל י"ב נשיאי ישראל (שכוללים את כל בני"י) שהתנדבו וכו' כולם יחדיו לחנוכת המשכן והמזבח, וגם לאחרי שהקב"ה אמר "נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו את קרבנם גו"⁹⁹, "העלה עליהם הכתוב כאילו כולם הקריבו ביום ראשון וכאילו כולם הקריבו ביום אחרון"⁹², שהתאחדות זו (לאמיתתה ובשלימותה) היא מצד עצם הנשמה, בחי' היחידה, שהיא אצל כל בני"י בשוה.

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בהתחלת פרשת בהעלותך שקורין במנחת שבת זה:

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות גו' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחו מקשה היא" – שאף שבני"י נחלקים (בכללות) לו' סוגים, ז' מדרגות

(תניא שעויהו"א פ"ב), שבזה מרומז המשכת וגילוי היחידה (בחי' "כוכב") בעולט (כו" כ"ב).

90 פרש"י ר"פ במדבר.

91, ז, יא.

92 במדבר פ"ד, יג (בסופו).

יא. ונוסף על הדגשת הענין ד"תורה חדשה מאתי תצא" בפרשת השבוע שקורין בשבת שלאחרי מ"ת – ה"ז מודגש גם בהתחלת פרקי אבות בשבת שלאחרי מ"ת:

בביאור תוכן הענין (האמירה והלימוד) ד"משה קיבל תורה מסיני" בשבת שלאחרי מ"ת, בהוספה על קבלת התורה בזמן מ"ת – יש לומר, שעיקר ההדגשה בזה היא על ההוספה והחיידוש שבתורה ע"י מקבלי התורה, כמודגש בדיוק הלשון "משה קיבל... ומסרה כו", שנעשית תורתו של כאו"א ממקבלי התורה ע"י שלומדה ומחדש בה.

ועוד ועיקר – ההוספה והחיידוש ע"י נותן התורה לעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא", כמודגש (א) בהקדמה ל"משה קיבל תורה מסיני" במשנה "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא"¹⁰⁴, דקאי על עולם התחי"¹⁰⁵, שמוזה מובן שעיקר ההדגשה דמ"ת היא על התורה דלעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא", (ב) והחתימה (לאחרי אמירת הפרק) במשנה "רצה הקב"ה לזכות את ישראל כו' שנאמר¹⁰⁶ ה' חפץ למען צדקן יגדיל תורה ויאדיר"¹⁰⁷, שעיקר ושלמות הלימוד ד"יגדיל תורה ויאדיר"¹⁰⁸, שאינו בשביל לידע את המעשה אשר יעשון¹⁰⁹, אלא באופן

וענין זה נעשה ע"י גילוי בחי' היחידה, כמרומז בסיום דברי הרמב"ם "הרי דוד ע"ה אומר⁹⁸ ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי" – ש"גורל" קאי על עצם הנשמה⁹⁹, בחינת היחידה, בחינתו של דוד מלכא משיחא, אשר, ע"י התגלותה נעשה "כל איש ואיש" בדרגת (שבת לוי, לוי וכהן, ועד לדרגת) הקדושה דכהן גדול ("ה"ז נתקדש קדש קדשים"¹⁰⁰), בחי' היחידה שבישראל (בנפש), כמו קדש קדשים (בחי' היחידה ש)במקום.

ועפ"ז יש לבאר בעומק יותר הדגשת אחדותם של ישראל במתן תורה, כמ"ש "בחדש השלישי גו' ביום הזה באו מדבר סיני גו' ויחן שם ישראל", "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד"¹⁰¹, שלכן "אמר הקב"ה הרי השעה שאתן להם את תורתך"¹⁰² – שהאחדות שמצד בחי' היחידה, קשורה במיוחד עם תורתו של משיח, פנימיות התורה, בחי' היחידה, שניתנה (בהעלם) במ"ת. ויש לומר, שענין זה מודגש יותר בשבת שלאחרי מ"ת, שאחדותם של ישראל שמצד בחי' היחידה שמודגשת בפרשת השבוע (כנ"ל בארוכה), היא, הכנה להתגלות תורתו של משיח שבהוספה ולאחרי הגילוי דמ"ת (שבת שלאחרי מ"ת), "תורה חדשה מאתי תצא"¹⁰³.

98) תהלים טז, ה.

99) ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' קלט ואילך. וש"נ.

100) כמ"ש (דה"א כג, יג) "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים", והרי בהקדמה למ"ת נאמר לכל בניו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", שפירושו "כהנים גדולים" (יתרו יט, ו ובבעה"ט).

101) יתרו יט, א"ב ובפרש"י. וראה מכילתא שם.

102) דא"ז פ' השלום. ועוד.

103) ודוגמתו במ"ת שבכל יום – אמירת "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" לאחרי מ"ת ביום זה בברכת התורה (נותן

התורה" לשון הוה), כהכנה ל"תורה חדשה מאתי תצא", שכיון ש"אהבה לו בכל יום שיבוא", זמנה בכל יום.

104) סנהדרין ר"פ חלק.

105) רע"ב (ועוד) סנהדרין שם.

106) ישעי' מב, כא.

107) מכות כג, רע"ב – במשנה.

108) ראה חולין סו, ב.

109) דאף שגם בימות המשיח יצטרכו לידע את המעשה אשר יעשון, יהיו כל דיני התורה "גלויים וידועים לכל איש ישראל בידיעה בתחלה בלי שכהן, וא"צ לעסוק בהם" (אגה"ק סו"ס כו), ועאכו"כ בעולם התחי' ("עולם הבא") שמצוות בטלות לע"ל (נדח סא, ב. אגה"ק שם).

בעניני קדושה, ובפרט בלימוד התורה, ששייך במיוחד ליום השבת, "דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל"¹¹⁴. ויש לומר, שע"י ההתחדשות דתורה ביום השבת, נעשית גם התחדשות העולם, כמאמר "אסתכל באורייתא וברא עלמא".

וע"פ הידוע שיום השבת קשור עם הגאולה, כמודגש בשירו של יום, "מזמור שיר ליום השבת"¹¹⁵, "מזמור שיר לעתיד לבוא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹¹⁶, וכמ"ש בברכת המזון דיום השבת "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", ובפרט ביום השבת לאחרי חצות, זמן המנוחה, "רעוא דרעוין"¹¹⁷, "בחי" פנימיות הרצון ופנימיות התענוג", "עצמות התענוג ממש"¹¹⁸, וסעודה שלישית¹¹⁹, "נחלה בלי מצרים" .. כיעקב שכתוב בו¹²⁰ ופרצת גוי"¹²¹, שקשור עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי ("כיעקב שקראו בית")¹²² – יש לומר, שההתחדשות דתורה ודהעולם ביום השבת קשורה עם החידוש בתורה ובעולם לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים – "תורה חדשה מאתי תצא" ו"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה"¹²³.

ד"דרוש וקבל שכר"¹¹⁰, הוא, ב"תורה חדשה מאתי תצא".

וכיון שלימוד התורה ("משה קיבל תורה מסיני") הוא באופן ד"תורה חדשה מאתי תצא", ה"ז נמשך וחודר גם בעמידת וקיום העולם, "העולם עומד" ו"העולם קיים" – שניתוסף בזה החידוש ד"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה".

וגם אחדותם של ישראל שמצד גילויי בחי' היחידה – בחינתו של משיח שעל ידו נעשה החידוש דתורה ודשמים וארץ – מודגשת בהקדמה והחתימה לאמירת פרקי אבות: (א) "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר¹¹¹ ועמך כולם צדיקים וגו'" – ענין השוה בכל ישראל מצד עצם נשמתם, בחי' היחידה, (ב) "יגדיל תורה ויאדיר" – התאחדות ב' הקצוות דלימוד התורה ולומדי התורה, מהגדול שבגדולים שלימודו באופן ד"יגדיל תורה ויאדיר", "דרוש וקבל שכר", עד לקטן שבקטנים שלומד אצל מלמד תינוקות שיש טובים ממנו, ויכולים לפתוח בית ללמד תינוקות בצדו כדי שהתינוקות יבואו אליו, משום "יגדיל תורה ויאדיר"¹¹².

יב. ויש להוסיף ולבאר השייכות דהחידוש בתורה ("תורה חדשה מאתי תצא") ובשמים וארץ ("השמים החדשים והארץ החדשה") בשבת שלאחרי זמן מ"ת – גם מצד ענינו של יום השבת (שלאחרי מ"ת):

ענינו של יום השבת – ש"נקבע בלבבינו אמונת חידוש העולם כי ששת ימים עשה ה' וכו"¹¹³, ע"י המנוחה והשבייתה מעניני העולם, וההתעסקות

(114) כנ"ל הערה 1.

(115) תהלים צב, א.

(116) תמיד בסופה.

(117) זח"ב פח, ב.

(118) המשך תרס"ו ע' תקמה.

(119) התועודות הב' (המור"ל).

(120) ריצא כח, יד.

(121) שבת קיח, סע"א ואילך. וראה זהר שם שענין זה שייך (בעיקר) לסעודה שלישית.

(122) פסחים פח, א. וראה לקו"ש חט"ו ע' 231. ושי"ן.

(123) "מאתי" דייקא, "אני" דייקא – כמודגש

במיוחד ב"רעוא דרעוין", "בחי" עצמות התענוג ממש .. והיינו בחי' עצמות א"ס שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע" (המשך תרס"ו שם).

(110) סוטה מד, א. וש"ן.

(111) ישעי' ס, כא.

(112) רמב"ם הל' ת"ת ספ"ב.

(113) חינוך מצוה לא.

תלוקטו לאחד אחד בני ישראל¹²⁸, "עוד אקבץ עליו לנקבציו"¹²⁹, ובאופן שנעשים "קהל גדול"¹³⁰, וכולם יחד נכנסים לבית-הכנסת ובית-מדרש העיקרי – ביהמ"ק השלישי (ש"בית תפלה יקרא לכל העמים"¹³¹, ו"מציון תצא תורה"¹³²), ללמוד ה"תורה חדשה (ש)מאתי תצא".

יג. ובכל זה נוסף עליו מיוחד והדגשה מיוחדת בשבת שלאחרי מ"ת, שבת פרשת נשא, בשנה זו:

ובהקדים המדובר כמ"פ שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות אחרית הימים (נוסף על ההודעה הכללית בזמן הגמרא ש"כלו כל הקיצין"¹³³), דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כפי שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – בקשר ובשייכות להכרזתו הידועה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹³⁴ – שבימיו (לפני עשרות שנים) סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק "לצחצח הכפתורים"¹³⁵ ולעמוד הכן לקבלת פני משיח צדקנו¹³⁶, ועאכור"כ לאחרי ריבוי העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מאז ועד עתה, כולל ובמיוחד השלימות דארבעים שנה (לאחרי הסתלקותו) ש"קאי איניש אדעתו דרביי"¹³⁷, "לב לדעת ועינים

וענין זה מודגש ביותר ביום השבת שלאחרי מ"ת – דכיון שבזמן מ"ת שבשבע זה¹²⁴ היתה כבר ההתחדשות דתורה ודהעולם, עכצ"ל, שביום השבת מודגשת בעיקר (ההכנה ל)החידוש דלעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא" ו"השמים החדשים והארץ החדשה".

וגם אחדותם של ישראל שמצד גילוי בחי" היחידה – בחינתו של משיח שעל ידו נעשה החידוש דתורה ודשמים וארץ – מודגשת ביום השבת, שבו צריכים "להקהיל קהלות .. להכנס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים"¹²⁵, ובהדגשה יתירה בהקהלת קהלות בזמן המנחה, "רעוא דרעיון", בחי" פנימיות ועצמות התענוג, ודוגמתו בנפש – בחי" היחידה, שלמעלה מההתחלקות דכחות הנפש, הן כוחות פנימיים והן כחות מקיפים, ולכן מאחדת נמשכת וחודרת בכולם, עד לבחי" העקב שברגל¹²⁶, ועל ידה נעשית גם האחדות עם רבים מישראל¹²⁷ ("להקהיל קהלות"), עד לשלימות האחדות דכל בני" – "ואתם

124) משא"כ בנוגע להתחדשות דכל שבת ביחס להתחדשות דהשבת שלפניו – שבכל שבוע חוזרים ונשנים כל הענינים דשי"ב, שלכן אומרים בכל שבוע "היום יום ראשון בשבת", יום שני וכו' עד יום השבת, אף שכבר עברו רבבות ימים משי"ב (ראה לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ).

125) שו"ע אדה"ז א"ח ס"צ ס"ג (מיל"ש ר"פ ויקהל).

126) ועד לעקב שברגל כפשוטו – "שמועה טובה תדשן עצם" (משלי טו, ל), כדאיחא בגמרא (גיטין נו, ב) ע"ד התרחבות העצם שברגל מצד התענוג.

127) וע"ד מ"ש (תהלים נה, יט) "פדה בשלום נפשי גוי כי ברבים היו עמדיו" נכידוע שעיקרו ושלימותו יהי בכיאת המשיח (ראה שער התפלה לארהאמ"צ נו, א) – שהפדי' בשלום דכאו"א מישראל בעבודתו הפרטית ("נפשי" דייקא) היא מצד בחי" היחידה שבנפש (שם נה, ג), וקשור גם עם הריבים, "כי ברבים היו עמדיו".

128) ישע' כו, יב.

129) שם נו, ח.

130) ירמ' לא, ז.

131) ישע' נו, ז.

132) שם ב, ג. – וראה מצו"ד שם נא, ד, ש"תורה (חדשה) מאתי תצא" הו"ע "מציון תצא תורה".

133) סנהדרין צז, ב.

134) "קול קורא" בהקריאה והקדושה רשנת תש"א-ג (אג"ק שלו ח"ה ע' שסא ואילך. שעו ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך). ועוד.

135) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

136) ירמ' לא, ז.

137) ע"ז ה, רע"ב.

תבעיון בעו, והוא לשון תפלה ובקשה, נמי לכס גימטריא¹⁴⁶ קץ, היינו, שאז זמן המוכשר להתפלל שיתקרב קץ הגאולה, "קץ הימים" ו"קץ הימין"¹⁴⁷, ובעמדנו בשבת שלאחרי ה"קץ" דעצרת, שבת פרשת נשא, "נשא" (ר"ת שנת אראנו נפלאות) שב"תנשא" – ה"ז הזמן הכי מוכשר להחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא", ו"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" – לא רק בלשון עתיד, אלא בלשון הווה, ועד שברגע שלאח"ז נעשה כבר בלשון עבר, כיון ש"הנה זה בא", וכבר בא.

והדגשה יתירה בענין זה – בעריכת התוועדות¹⁴⁸ מיוחדת (שלא ע"ד הרגיל) דכו"כ מישראל בזמן "רעוא דרעיון", השייך ביותר לגאולה האמיתית והשלימה¹⁴⁹ (כנ"ל סיי"ב), ובאופן של סעודה ממש, ובברכת המזון¹⁵⁰ (אפילו

לראות ואזנים לשמוע"¹³⁸ – בודאי ובודאי שסיימו גם "לצחצה הכפתורים", ועומדים הכן לקבלת פני משיח צדקנו.

וענין זה מודגש ביותר וביותר בשנה זו – שנת ה'תנש"א, שסימנה מרומז בפסוק¹³⁹ "תנשא מלכותו" (דקאי על דוד ושלמה¹⁴⁰, שמלך המשיח הוא מזרעם¹⁴¹) בכל העולם כולו, והר"ת שלה "הי' תהי' שנת אראנו נפלאות", "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁴² – מתחיל מה"נפלאות" שכבר ראו (נוסף על אלה שיראו בעתיד, "אראנו") בפועל ובגלוי לעיני כל העמים בשנה זו, שבהם נתקיימו דברי הילקוט שמעוני¹⁴³: "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס כו' מלך ערבי כו', ואומר להם (הקב"ה לישראל) בני אל תתייראו, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם .. הגיע זמן גאולתכם", ומאז (ובפרט בחודש ניסן, חודש הגאולה) עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא ("הנה זה בא") .. ומשמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם".

ובפרט בעמדנו בזמן מ"ת וימי התשלומין שלו, כדאיתא בספרים¹⁴⁴ בהרמוז במארוז"ל¹⁴⁵ "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכס", ש"עצרת .. הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה .. דבעינן לשון אם

(138) תבוא כט, ג.

(139) בלק כד, ז.

(140) פרש"י עה"פ.

(141) סהמ"צ הרמב"ם מל"ת ססב. פיה"מ ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

(142) מיכה ז, טו.

(143) ישע"י רמז תצט.

(144) ספר מאמר מרדכי עמ"ס פסחים הרה"צ

כו' הר"ר מרדכי מנדבורנא (סיגעט, תר"ס).

(145) פסחים סח, ב.

(146) א' מאופני הלימוד בתורה, כפי שמצינו בדין נזירות שבפרשתנו ש"סתם נזירות ל' יום .. אמר קרא קדוש יהי, יהי' בגימטריא תלתין הוו" (נזיר ה, א).

(147) ראה אוה"ת ר"פ מקץ. וש"נ.

(148) כידוע ה"פתקא אשר משמי שמיא נחיתא" בגודל מעלתה של התוועדות חסידית, שבכחה לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל שרם של ישראל (אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' תיג).

(149) ולהעיר מהשייכות למזמור צדי"ק בתהלים (המזמור דשנה זו), שסיימו וחותרו ויהי נועם גי' ומעשה ידינו כוננוהו" (שתוכנו השראת השכינה במשכן, ועד לתכלית השלימות שבוה בכיהמ"ק השלישי) – ש"נועם" הו"ע התנועה (רעוא דרעיון), שאין למעלה ממנו, ונמשך וחודר עד למטה ב"מעשה ידינו".

(150) לאחרי הקדמת ניגוני רבותינו נשיאנו (נשיאי תורת החסידות שעל ידי הפצתה חוצה קא אתי מר דא מלכא משיחא) – הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח-צדק*, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר מהור"ב וכ"ק מו"ח

(* שב' שמותיו – "צחח" ו"צדק" בגימטריא מנחם מענדל) הם שמותיו של המלך המשיח.

שנאמר 156 כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא", "כסא" 157 דודו לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר 158 כוסי רוי, בגימטריא הכי הוי" 159].

יד. והמעשה הוא העיקר 160:

כיון שיום השבת שלאחרי זמן מ"ת, פרשת נשא, דשנת אראנו נפלאות, הוא הזמן הכי מוכשר ומסוגל להתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא" – מובן שההוראה למעשה לפועל שהזמן גרמא היא בהכנה (מעין ודוגמא ומביאה בפועל ממש) לקיום היעוד "תורה חדשה מאתי תצא".

ובפשטות – התחדשות והוספה בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג עד שמחדש חידושים בתורה, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להפעולה על הזולת, "העמידו תלמידים הרבה", כידוע ש"כל איש ישראל יכול לגלות תעלומות חכמה ולחדש שכל חדש בתורה, הן באגדות הן בנגלה הן בנסתר, כפי בחי' שרש נשמתו, ומחוייב בדבר" 34, כולל ובמיוחד – התחדשות והוספה בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, מעין ודוגמא ו"טעימה" מתורתו של משיח ("טועמי' חיים זכר" 161), שלכן עי"ז מזרזים וממהרים ופועלים ביאת דוד מלכא משיחא 162.

(156) תהלים קטז, יג.

(157) יזמא עו, א.

(158) תהלים כג, ה.

(159) ובהמשך לזה (לאחרי תפלת ערבית, הברלה וחלוקת כוס של ברכה) – קידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש כמותה" (סנהדרין מב, א) בגאולה האמיתית והשלימה עי' דוד מלכא משיחא; וסעודת מלוה מלכה – "סעודתא דדוד מלכא משיחא" (סידור הארז"ל במקומו. ועוד).

(160) אבות פ"א מי"ז (בגימט' טוב) – שלומדים בשבת זה.

(161) ראה לקושי' ח"כ ע' 173. וש"נ.

(162) אנה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחילתו.

על אכילה שאין בה שיעור שביעה (151) על "כוס של ברכה" 152, שקשור עם הגאולה האמיתית והשלימה עי' משיח צדקנו, כפי שמצינו בגמרא 153 בנוגע לכוס של ברכה בסיום הסעודה דלעתיד לבוא 154: "נותנין 155 לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך, ואומר להן איני מברך וכו', ואומר לו לדוד טול וברך, ואומר להן אני אברך ולי נאה לברך,

אדמו"ר נשיא דורנו** – תשעה*** ניגונים שבהם מסיימים קץ הגלות, ובאים לניגון העשירי, שירה העשירית דמלך המשיח.

(151) שעו"נ בברכת כהנים שבפרשתנו (ו, כו) "ישא ה' פניו אליך", "וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך, והם מוקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה" (ברכות כ, ב. וראה לקו"ת פרשתנו כו, סע"א ואילך).

(152) להעיר, ש"ש אומרים שברהמ"ז טענה כוס אפילו ביחיד"**** (שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס קפב), ועאכו"כ בשלשה שמזמנים יחד, ועאכו"כ בעשרה (ומעשרה ולמעלה אפילו אלף או ריבוא) שמוזכרים השם ("וברך אלקינו") בברכת הזימון (שם סקצ"ב ס"ג).

(153) ובפרט ע"פ מ"ש בזהר (ח"ב קצצ***, רע"א) "אע"ג דנשים וקטנים פטורין מן המצוות בכוס דברכה הכל חייבין, ובלבד דינדעון למאן מברכין, ודא היא ונהרו אליו כל הגוים" – כמ"ש לפנ"ז (קטט, סע"ב) שהפסוק (ישעי' ב, ב) "יהי באחרית הימים ונכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים" קאי על כוס של ברכה (וראה לקוטי לוי"צ לזח"ב ע' קלו ואילך). (154) ומעין ודוגמא לזה בזמן הזה – סעודה שלישיית דשבת (ראה לקושי' חכ"א ע' 84 ואילך. וש"נ).

(155) פסחים קיט, ב.

** שבי' שמוותיו – "יוסף" ו"יצחק" – קשורים עם הגאולה.

*** ששת הניגונים של נשיאי חב"ד. מאדמו"ר הזקן עד אדמו"ר מהור"י צ. וניגון שלש תנועות (דהבעש"ט. המגיד ואדמו"ר הזקן) שנחשב לג' ניגונים (המול"ל).

**** "אבל מנהג העולם שלא לברך על הכוס ככל ביחיד. ונכון מנהג זה ע"ד הקבלה" (שם).

***** "אולי י"ל אותיות "קץ" – "באחרית הימים".

ביחד עם כל צדיקי ונשיאי ישראל וכל בני"י ("ועמך כולם צדיקים") בדורות שלפנ"ז, ש"הקיצו ורננו שוכני עפר"¹⁶⁵, ביחד עם כל בני"י שבדורנו זה, נשמות בגופים ללא הפסק בינתיים,

וכולם יחדיו שומעים ה"תורה חדשה (ש)מאתי תצא", בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, בהר הקודש, בבית המקדש ובקדש הקדשים – "מעל הכפורת אשר על ארון העדות מבין שני הכרובים"¹⁶⁶.

ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד, "מיד" ר"ת משה ישראל (הבעש"ט, שכשיפוצו מעינותיו חוצה קא אתי מר) דוד מלכא משיחא, וכפשוטו ממש, באופן של ממשות, למטה מעשרה טפחים, ממש ממש.

וכדאי ונכון ביותר שכאו"א יקבל על עצמו שנוסף על אמירת פרקי אבות ("מילי דחסידותא"¹⁶³) בכל שבת משבתות הקיץ, יוסיף וילמד בעיון משנה אחת (לכל הפחות) עם הפירושים דמפרשי המשנה, כל חד לפום שיעורא דילי'.

טו. ויה"ר שמהדיבור וקבלת החלטה טובה בהג"ל נבוא תיכף ומיד להתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

ו"משה (ש"קיבל תורה מסיני") ואהרן (שידליק המנורה בביהמ"ק) עמהם"¹⁶⁴, והבעש"ט וכל רבותינו נשיאינו עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר עמהם,

¹⁶³ ראה ב"ק ל, א.

¹⁶⁴ ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד – פסחים

קיד, סע"ב.

¹⁶⁵ ישעי' כו, יט.

¹⁶⁶ סיום וחותם פרשתנו.